

Előfizetési ár:
(Helyben és vidéken)
Egy hónapra 1 P 40 fillér
Egy évre 4 P
Külföldön az előfizetési ár kétszeres
Egyes szám ára:
Hétfőnapon 6 fillér
Vasárnap 12 fillér

FRISS UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VI, NAGYMEZŐ UCCA 3
Telefon: *1-242-99

Ujabb katasztrófa fenyegeti Rákóczi uti halálházat

Sürgősen beszüntették a romeltakarítási munkálatokat, mert 36 óráig életveszélyben dolgoztak a munkások, a katonák és a tűzoltók – Súlyos vallomások a katasztrófa okairól és a régi mulasztásokról – Járókelőket nem öltek meg a lezuhanó falak – Titokzatos robbanást gyanítanak

Ki felelős a szörnyű katasztrófáért?

Izgalmas kihallgatás után a rendőrség őrizetbe vette az Ingatlanbank két igazgatóját, két mérnökét és két műépítést

Harminchat óráig éjjel-nappal igyekeztek széthordani azt a romhalmazt, amely a Rákóczi úti katasztrófa helyén maradt. Szerencsére a halottak száma kevesebbnek látszik, mint a mennyire a borzalmas és példátlan szerencsétlenség első pillanatában gondolni lehetett. De ez a csodálatos véletlen távolról sem lehet ok és ürügy arra, hogy ez az arányaiban és következményeiben kiszámíthatatlan szerencsétlenség megtorlatlanul és tanulságok nélkül feledésbe mehessen. Igenis, ezelőtt a romhalmaz előtt tetemre hívjuk az egész fővárosi építkezési ellenőrzési rendszert és mindazokat, akik felelősek, hogy egy közel 50 esztendő megrokkant és rosszul épített Rákóczi úti bérházban falakat gyengíthetnek, átépíthetnek és senki sem tudja, hogy milyen gyengítések történnék sokszáz ember életének kockáztatásával. Megtízszerezi a felelősséget az a körülmény, hogy egy tőkeerős pénzintézet tulajdonában van az a ház, amelynek erkölcsi kötelessége lett volna minden alkalmat megragadni, hogy munkaalkalmakat teremtsen, idejében tataroztasson és ingatlanát olyan karban tartsa, amely 100 százalékos biztonságot nyújthat minden lakójá-

nak. Ezzel szemben bebizonyított tény az, hogy a lakók már hetek és hónapok óta kétségbe-

esett rettegésben és izgalomban éltek ebben a kártyavárban, amelynek tartó pilléreit fővá-

rosi ellenőrzés nélkül lefaraghatták, meggyengíthették. A többszöri átépítések, ráépítések

Az összeomlott épület alól 40 vagon törmelékot szállítanak el.

túlterhelése következtében a falak már hónapok óta repedeznek. Egyik szakértő a másik után nézegeti a repedéseket, akárcsak a budai megcsúszott hegyoldalon, de senkinek sem mozdul meg a lelkiismerete, hogy itt lakó emberek és családok élet- és vagyonbiztonsága forog veszélyben. A lakók hiába írnak felmondó leveleket; nincs, aki meghallja a segélykiáltó szavukat. Ha mindezeket a körülményeket átgondoljuk, borzalmas a felelősség, amely az egész fővárosi építkezési ellenőrzésre hárul. Az egész építőiparosság évek óta sürgeti a megrokkant, tatarozatlan, öreg

pesti házak felülvizsgálását és a főváros még azt a fáradságot sem vette, hogy az átépítési engedélyek kiadásakor ellenőrző szakértőkkel megvizsgáltassa: mi történik az agyonlakított pesti bérházakban sok száz és száz ember életbiztonságának rovására? Ez a katasztrófa intő és emlékeztető eset, amely példás megtorlást és rendszerváltozást követel az egész vonalon. Lehetetlen az, hogy repedező házak elhanyagolt lakásaiban továbbra is ezrek és ezrek éljenek állandó életveszedelemben a szakértők felületessége és a háztulajdonosok lelketlen kapzsisága miatt.

A csontkaszás birodalma

A háboru borzalmait jutnak az emberek eszébe, amikor meglátják a Rákóczi út 73. számú házat. A rettenetes világégés idején egész uccák, városok váltak így a halál birodalmává, a megtorpedózott hadihajók felhasított hasából tárgyongott úgy szembe a halál, mint most a békés és nyugodt Rákóczi útnak ebből a négyemeletes bérházából. A tragédia pillanatok alatt bekövetkezett és akik egy perccel előbb még egy élet összekuporgatott, nehezen, kinnal és gyötrelmekkel megszerzett vagyunkájuknak, az otthonuknak örültek, most boldogok, hogy pusztá életüket menthették meg. Nincs egyebük annál az egy száll ruhánál, ami éppen rajtuk volt, amíg a halálházon kívül tartózkodtak.

Még nem takaríthatták el a romokat teljesen, de pénteken délután ideiglenesen beszüntették a mentési munkálatokat, mert az épület Berzsenyi uccai homlokzata is leomlással fenyeget és így most a hatóságok minden figyelme arra irányul, hogy

megtalálja a bűnöst.

aki ezt a Szodoma-szerű pusztítást előidézte. A főkapitányság épületében reggeltől estig tart a beidézettek kihallgatása; a háztulajdonos Ingatlanbank vezérigazgatója, igazgatói és mérnökei

egymásután mondják el azt, amit védelmükre felhozhatnak és valamennyiük védekezése ebben csúcsosodik ki:

— *En nem tehetek róla, felelőség engem nem terhelt!*

A vezérigazgató az építési vállalkozókra hárítja a következményeket, a vállalkozó kilenc év

A borzalom és rettegés felhője terjeng a romhalmaiz felett

A borzalmas szerencsétlenség után 24 órával még mindig tehetetlenül áll a szakértők serege és a Rákóczi út fölött is ott tesped még a borzalom és rettegés fekete felhője. Csütörtökön háromnegyed három órakor még izzott a melegtől a hatalmas bérpalota és egy perccel később falai megmozdultak, a repedések kigyóként cikáztak keresztül-kasul a homlokzaton, aztán

pokoli dörrenéssel, uccát elborító füstfelhővel, kártyavárként omlott össze a büszke épület egyik oldala.

A rendőrök százai pillanatok alatt körülvették a szerencsétlenség színhelyét, egy század utászkatona és alkalmi munkások osztagai haláltmegvető bátorsággal mentek rohamra az ellenségként

előtti eseményeket emleget, amikor negyedik emeletet húztak az épületre, az az építész pedig a most ellenőrző mérnököket teszi felelőssé és így megy ez tovább vezérigazgatótól egészen addig a lakatosfiúig, aki tegnap delután a halál pillanatában még vidám dalokat füttyűszett a mélységbe induló balkon peremén.

Ezalatt a júliusi szellő ruhadarabokat lenget a porba omlott épület megmaradt hátsó falain. Mindebből nem maradt semmi, csak egy falrészegzett festmény, egy csillár a megmaradt gerendán — oh, hányszor kellett fillért elvonni a szájból, csak hogy az otthon szebb és melegebb lehessen egy szőnyeggel, ezzel a csillárral, meg az uccára most leszínesedő tájképpel.

Halál jár a romok között, a halál palotája ez a komor, hatalmas épület, amelynek

uccai frontján ma nincs lakó

és a Berzsenyi uccai megmaradt néhány bérlő is kilakoltatás előtt áll. A leomlott gerendák az emeletmagasságnyi téglahalmazok, a pozdorjává zúzott bútorok között most vígan ülheti torát a csontkaszás. Remekelt, alaposan megteremtette a maga birodalmát.

meredő romok ellen, de kiderült, hogy az emelet magasságnyi törmelék eltakarítása napok munkája és addig aggódó félelem kísérheti a mentési munkálatokat végzők minden mozdulását. Csütörtökön este abba kellett hagyni a romok eltakarítását, mert a tetőzet beomlással fenyegetett és a

Álló helyzetben zuhant a halálba a fiatal Péntek Matild

Ejzel fél háromkor az egyik munkás csákánya piros rongyban akadt meg, majd egy véres, összetört kar fordult a lába elé.

— Halott van itt! — kiáltott a munkás, mire társai odasereglettek és szapora csákányozással fojtott, néma esendben kibányászták a romok közül Péntek Matild mindenleány holttestét. Fiatal, csinosarcu leány volt, a negyedik emeleten szolgált, amíg élt és a beomlás pillanatában úgy zuhant át három beomlott emeleten a földszintre, mint ahogyan

éppen a vizesap mellett állt, egyik kezében seprővel, a másikban a vizesedénnyel.

Függőleges, álló helyzetben érte a halál odalenn három-négy másodperc leforgása alatt. A teste borzalmasan össze van törve. Arca, feje felismerhetetlen hústömeg, karját, lábait csak bőrfoszlányok tartják. Fájdalmas érzés fogja át a szíveket, amint hordágyra teszik, az élet tragédiájához hozzászókkott mentők is elfordítják tekintetüket az elmulásnak egy virágzó élet ilyen tragikus megszűnésének láttára. Lelkiismeretes, becsületes, dolgozó leány volt Péntek Matild. Szabadidejében is állandóan a lakást tisztogatta, mint ahogy a szomszédok mesélik. Ugy halt meg, mint a munka névtelen katonája, kezében becsületes munkájának eszközeivel.

Szakadatlan munka a nappalá varázsolt éjszakában

Az éjszaka folyamán megritkult a Rákóczi út közönségének tömege, de ennek ellenére is több ezer ember hullámszórt fel-alá az elpusztult ház környékén. Ezuttal kivételesen dicsőret érdemel a Beszkárt, mert órát alatt

kiterő vágányt épített

a Rákóczi út 73. számú ház elé, a villanylámpák százait húzta fel az oszlopokra és ezek nappali fényt árasztott, amely lehetővé tette a mentés meggyorsítását és megkönnyítését. A katonák, a tűz-

tűzoltóparancsnok nem akarta egyetlen derék emberének életét sem veszélyeztetni — halottakért. — *Elő nincs az összedőlő ház alatt, — mondotta — előtt én csak élőért kockáztatok.*

Játék a halállal a halál pokla felett

Igy maradt abba az áldozatok felkutatása és a tűzoltók mentési munkáját a főváros mérnökeinek elszánt munkáscsapatá vette át, amely azonnal hozzáfogott

a tetőzet lefűrészeléséhez.

Az ucca álmétkodva nézett fel, kik azok az emberek, akik a halál pokla fölött a halállal játszanak, akik a megmaradt gerendákon, párkányokon életüket nem kímélve, drótoznak, kötöznek, fűrészelnek?

Mit kapnak ezek az emberek ezért az önfeláldozó munkáért?

Mi a napszámuk, jut-e a kenyér mellé egyéb is, ha szerencsésen visszatérnek családjukhoz.

A kis csapat kétórai nehéz és veszélyes munka után befejezte feladatát, a hatalmas tetőzetet lefűrészelték és leengedték a többi romok közé. Ezalatt az utászok fényező osztagának hatalmas készülékei vetettek nappali világosságot a romok házára, a szomszédos házak tetőin is fényezőrók csillantak, mint valami borzalmas rémdráma filmen. Amint a tetőzet eltávolították, újra kiadták a parancsot a holtak felkutatására. Társzekerék, tehervillamosok, teherautók gördültek a halálház elé és az alkalmi munkások vertejtkezve, kettőzött erővel és sietséggel igyekeztek a romokat eltakarítani.

oltók és a rendőrök lanul dolgoztak egészen reggelig, de a környező házak lakói sem aludtak, mert a halál szele mindenhol meglöbögött a nyitott ablakok függőnyeit és az elmulásról beszélt a Rákóczi uti házak lakóinak. A tető lebontása ismét olyan sűrű, mindent megülő porfelhőt idézett elő, hogy a tűzoltóknak vizsugarakkal kellett a romokat nedvessé tenniük és ezáltal a felszálló port megkötniük. Ennek ellenére is a mentési munkálatokat végzik, de a járőrelők is úgy néztek ki, mintha malomból a liszteszsákok közül kerültek volna az uccára.

Pénteken reggel a fáradt legénységet leváltották, új utászszázad érkezett és a rendőrök is némi pihenőhöz jutottak. Száz és száz kéz dolgozik a törmelékeltakarításán és mégis péntek délután is emeletmagasságu a romhalmaiz.

Nincs holttest a járdán!

Ujabb holttest a késő délutáni órákig nem került elő. Akkorra már a járdát is szabadabbá tették és itt sem találtak holttestet. Mintha megkönnyebbülnének a lelkek, arról beszél mindenki, hogy

talán nincs is több halálos áldozata a rettenetes pusztulásnak:

És ha ez igaz, akkor az érdem Benke Imre 2877-es számú rendőre, aki önfeláldozó bátorsággal rendelkezett, intézkedett, kiáltozott torkaszakadtából és figyelmeztette a lakókat a házbeomlásra az alatt a 30 másodperc alatt, amíg az első roppanást meghallotta, egészen a gránátok robbanásához hasonló dőrejjig, amely alatt elpusztult a négyemeletes épület sarokhomlokzata.

Ferenczy Tibor főkapitány egész délelőtt a helyszínen tartózkodott, akinek Bartha Gyula rendőrfőtanácsos a VIII. kerületi kapitányság vezetője óránként tett jelentést. Pénteken már Polányi Aladár főügyész is szemlét tartott Szilavessky Lajos rendőrtanácsos

Utászok takarítják el a romokat

Kíséretében. Valamennyien azt a vegyes bizottságot várták, amelyet a főkapitányság a tűzoltóság, a katonaság és a főváros mérnöki osztálya és a bank ellenőrző szakértőiből állítottak össze. Addig is fővárosi mérnökök igyekeztek pontos képet alkotni a szerencsétlenség okairól. El sem képzelhető, milyen rettenetes lett volna a pusztítás, ha a katasztrófa egy héttel

előbb következik be éjnek idején, amikor a nyaralók otthon tartózkodtak. A rendőri bizottság pénteken délben ismét szemlét tartott a Rákóczi úti házban, ezuttal azt kutatták, hogy

a lakók közül nem hiányzik-e valaki.

Emeletről emeletre mentek és a legtöbb helyen azt állapították

meg, hogy a lakók vagy hivatalokban tartózkodtak, vagy nem voltak Budapesten a szerencsétlenség idejében. Azok a lakók, akiknek lakásukban udvari szobájuk is volt, az abban levő butorokat nem vesztették el. Reich Manó orvos, valamint Schlesinger Béláné arra kérték a rendőri bizottságot adjanak engedélyt a megmaradt holmijuk elszállítására.

talokat építettek be.

Ezután két kirakatrendezőt, Kohn Józsefet és Kozma Lajost hallgatták ki. Elmondták, hogy a Kelen-féle rádióüzlet nyolc kirakatát kellett nekik berendezniük. Déli 1 óra tájban észrevették, hogy a kirakat fala kilenc centiméterrel elhajlott, a másik oldalon is négy-öt centiméteres repedés van. Figyelmeztették erre Kelent, mire egy mérnök, aki jelen volt Kelennel való beszélgetésüknél, azt mondta, hogy menjenek át a Berzsenyi uccai oldalra, ott dolgozzanak tovább, mert ott teljesen veszélytelen.

A kirakatrendezők nem fogadták meg a tanácsot, hazamentek s

egy határoztak, hogy a veszélyes házban nem dolgoznak tovább.

Ha ott maradnak, akkor ma valamennyien halottak.

Izgalmas kihallgatások és szenzációs őrizetbevételek a rendőrségen

A mentési munkálatokkal egyidőben lázas munka folyt egészen világos reggelig a főkapitányság épületében is. A bűnügyi osztály négy előadóját rendelték be a kihallgatások foganatosítására, s ugyanakkor több detektívcsoport munkába lépett, hogy a tanúk, okmányok s más egyéb fontos adatok beszerzését elvégezze.

A főkapitányságon vezetett kihallgatások azzal az eredménnyel jártak, hogy súlyos terhelő adatok merültek fel a háztulajdonos Ingatlanbank több vezetője és mérnöke ellen. Már az éjszaka folyamán

a rendőrség őrizetbe vette Szende Péter Pál dr. vezérigazgatót, Halom István igazgatót, valamint Stein Pál és Enyedy Béla mérnököket.

Pénteken délelőtt a rendőrségre idézték Quittner Ervin műépítést, aki kilenc évvel ezelőtt a ház átépítését tervezte és ő végeztette el az emeletraépítést is. Vele együtt beidéztek a főkapitányságra Füredy Béla mérnököt, aki a portálokat készítette, valamint a Dános-cég mérnökeit. Quittner Ervint órákon át hallgatták ki. Különösen arra fektették a fősúlyt, hogy volt-e ráépítési engedély, milyen tatarozási engedélyeket kaptak és szabályszerűen végezték-e el a javítási munkálatokat? Quittner építésmérnök elmondta, hogy 1927-ben az Ingatlanbank részére elkészítette a ráépítési tervezetet. Az épület ellenállását és teherbíró képességét megfelelőnek találta, a munkát a Fehér és Dános-cég végezte, ő óvatosságból figyelmeztette Dánosékra arra, hogy ők is vizsgálják felül az épületet, hogy valóban kibírja-e az új emelet nyomását. A beépített anyagok minőségét maga ellenőrizte, vagy Dános Ferenc mérnök, aki a helyettese volt. A főváros magasépítési ügyosztálya a tervezetet helybenhagyta és 1927-ben az új emeletet át is adták a banknak.

— A törvény szerint a felelősség — mondotta Quittner — nem engem terhel, hanem a felelős építőmestert.

Ki a felelős?

Quittner után Fehér Lajos építési vállalkozót, a Fehér és Dános cég beltagját hallgatták ki. Előzőleg

közölték Quittner műépítésszel, hogy a kihallgatások befejezéséig a főkapitányság épületét nem hagyhatja el.

Fehér is azt hangoztatta, hogy mindent megtett és a felelősség nem őt terheli. Elmondta még, hogy a katasztrófa délutánjáig, július 23-ig senkitől semmiféle értesítést nem kapott arra vonatkozóan, hogy a ház repedések vannak. Csütörtökön délben Stein mérnök telefonon felhívta és közölte vele, hogy ő

a ház oldalán repedéseket látott,

ezért Fehért délutánra helyszínre hívta meg.

— Ha mi korábban megtudtuk volna a panaszokat, — jelentette ki Fehér — akkor cégünk megfelelő műszaki felszerelésével a bajt könnyen elháríthatta volna. Tegnap délután 5 órára tűztük ki a szemlét, de sajnos,

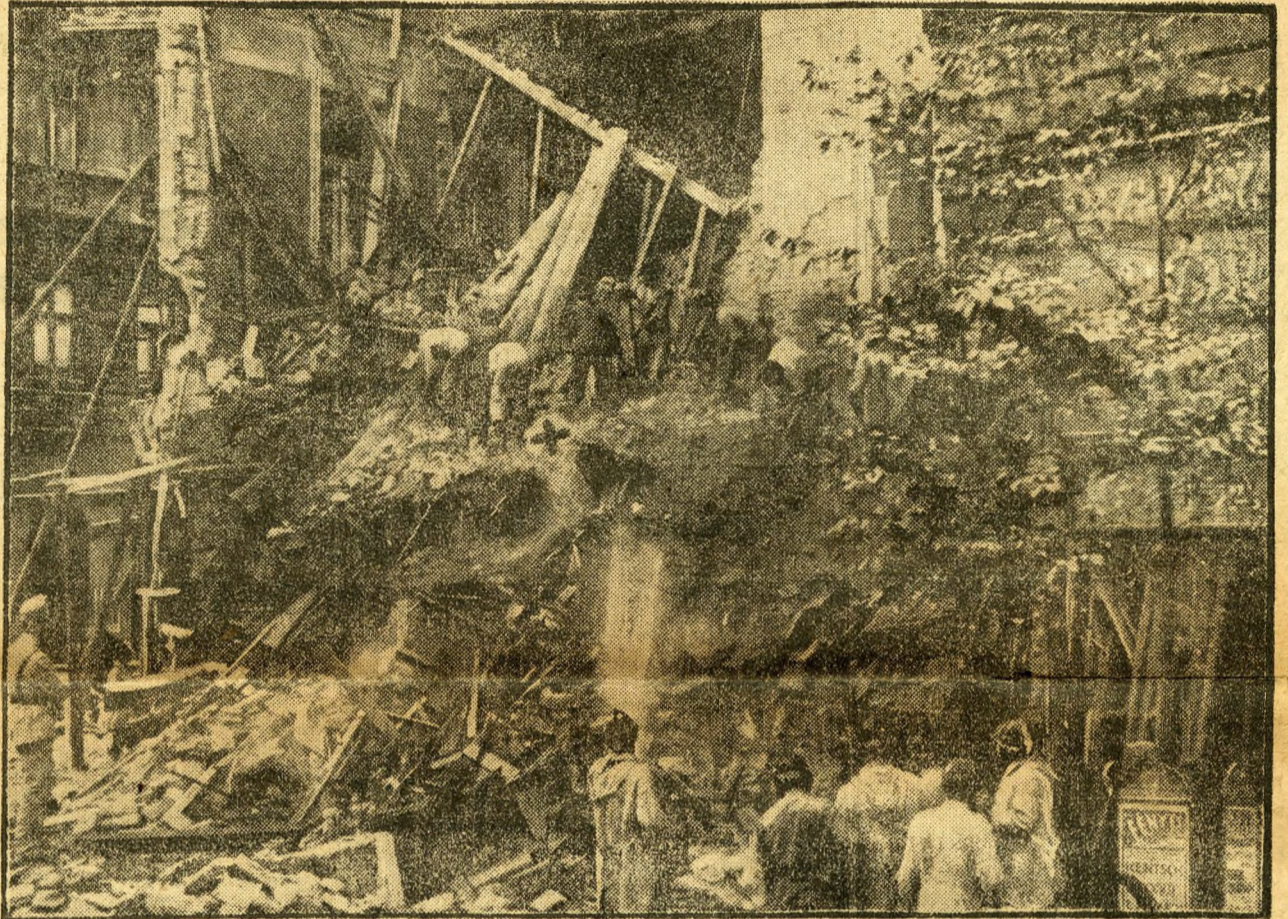
a halálos tragédia két órával előbb bekövetkezett.

A főkapitányságon közölték Fehér Lajos építésszel is, hogy nem mehet haza, a nyomozás tartama alatt a rendőrség rendelkezésére kell állania.

Füredy Gyula portálkészítőt

arra vonatkozóan hallgatták ki, hogy

megsértették-e a pilléreket, amikor a földszinten kiszélesítették a kirakatokat s új por-

A tűzoltók fecskendővel akadályozzák meg a porfelhő képződését. A keresztrel megjelölt helyen Péntek Matild holttestét emelik ki.

Beszüntetni a munkát, újabb katasztrófa fenyeget!

A hatóságok képviselői a Közmunkatanács kiküldötteinek bevonásával pénteken délben 12 óra körül tartották meg a helyszíni szemlét. Keresztül-kasul járták a házat és a padláson megállapították, hogy az egyik kémény centiméterekkel eltolódott és minden pillanatban leomolhat. Nyomban kiadták a rendelkezést, hogy a kéményt azonnal le kell bontani.

— Csoda, hogy eddig le nem zuhant az alul dolgozó száz és száz munkás fejére,

— állapítja meg Algyai-Hubert Pál, a Közmunkatanács alelnöke.

— Ez a kémény életveszélyes, minden munkát abba kell hagyni!

A lakások átvizsgálásánál azt a határozatot hozták, hogy valamennyi emelet 2., 3. és 3-a számú lakásaiban tartózkodni nem szabad, de a butorokat elszállíthatják. Ezeknek a lakásoknak a falai is össze-vissza vannak repedezve és minden pillanatban bedőlhetnek.

Az épület Rákóczi úti homlokzatán a beszakadt rész mellett látványlag ép emeletek vannak, de amint ezeket is megvizsgálták a lezuhant kőfal mellett

óráról-órára új repedések keletkeznek a homlokzaton.

A szakértők szerint bármely pillanatban újabb katasztrófa következhet be, sőt más veszélyek is fenyegetik a romok eltakarításán dolgozó tűzoltókat, utászokat és munkásokat, mégpedig az, hogy rájuk omlik a Berzsenyi uccai oldalon egész a tetőig minden támaszték nélkül álló főfal, továbbá a levegőben lógó tetőgerendák.

Fatornyot kap a logó tető

A bizottság a hivatalos szemle után kiadta az utasítást, hogy

minden romeltakarítási munkát azonnal be kell szüntetni.

Az óra félegyert mutat. Az utászok százada a portól hóféhéren sorbaáll, azután autókra száll és elrobbog. Utánuk a tűzoltók távoznak, majd az alkalmi munkások, akik

40 vagon törmeléket szállítottak el

az összeomlott ház alól. A rendőrök egész csapata vigyáz arra, hogy a törmelék közlül kiszédett tárgyakat senki el ne tűntethesse. A bizottság eközben újabb határozatot hoz. Elrendelik, hogy

a Berzsenyi uccai falat állványokkal támasszák alá

és a leomlott épület előtti járdára fatornyot emeljenek, hogy a lelógó háztetőt azzal támasszák fel. Az újabb réseket papirokkal ragasztják át, hogy a fal esetleges mozgását azáltal megállapíthassák.

Délután a helyszínre érkezett Liber Endre helyettes polgármester is, akivel közlik, hogy a katasztrófa okának kivizsgálása csak akkor kezdődhetik meg, amikor a romokat teljesen eltakarították. Erre azonban szombatig nem kerülhet sor, mert a mentési munkálatokat szombat reggelig beszüntették. Különösen arra vióváznak, hogy a romok alatt lévő pillérek meg ne sérüljenek, mert egyre jobban

az a gyanu kezd kialakulni, hogy a pillérek kivájása idézte elő a háznak összeomlását.

Az épület körülállványozását péntekről szombatra virradó éjszaka hajtják végre és amíg az be nem fejeződik, szüneteltetni kell a romeltakarítási munkákat.

— Ez borzasztó hosszú idő — jelenti ki Liber polgármester. — Nem lehetne ezalatt is folytatni a törmelék eltakarítását?

— Nem ajánlatos — fejtí ki a közmunkatanács alelnöke. — A törmelék egy emelet magassá-

‘Akik a halál torkából az utolsó pillanatban menekültek meg.

gig érnek fel és most ezek támasztják meg a falakat.

Ha a törmeléket kihordjuk, könnyen ledőlhetnek a falak.

A Berzsényi uccai fal, bár egészen ellenállónak látszik, a legkisebb szélre is összedőlhet. Valamennyi szakértő bizottsági tag egyöntetűen a következőket mondja:

— Nem vállalhatjuk a felelősséget a további munkáért.

Ha azok az emberek tudták volna, hogy milyen életveszélyben forogtak, akik itt dolgoztak, semmi esetre sem merészkedtek volna a törmelékhegy tetejére.

A helyszíni szemle késő délután

Titokzatos oxigénrobbanás a halálházban

A helyszíni vizsgálat megkezdése előtt rendkívül érdekes bejelentést kaptak a hivatalos tényezők. Az utászkatona a romok között két darab oxigénpalackra bukkantak.

Kiderült, hogy a ház Rákóczi úti erkélyén oxigénhegesztést végeztek és nincs kizárva, hogy a szerencsétlenséget robbanás okozta. Vincze László műszaki főtanácsos is ezen a véleményen van. Ha a helyszínen a palackok körül égési nyomokat és szilánkokat találnak, az döntő szerepet játszik a szerencsétlenség okának megállapításánál.

Polányi főügyész helyettes elmondta, hogy azért jelent meg a helyszínen, hogy a felelősség kérdésében adatokat, szerezzen, miután a hatalmas romhalmaz eltakarításáig ez nem lehetséges, addig az ügyészség is tartózkodó álláspontra helyezkedik.

A főkapitány a szerencsétlenségről

Ferenczy Tibor főkapitány úgy szólva egész éjszaka a helyszínen tartózkodott. Pénteken dél

Aki már délben figyelmeztetett a készülő veszélyre

Most derült ki, hogy két órával a borzalmas katasztrófa megtörténte előtt Izsáczky György, a Dítler Ferenc építővállalkozó cég munkavezetője, elhaladt a Rákóczi uti ház előtt s mint gyakorlott szakmunkás észrevette, hogy

a hatalmas bérpalotát közvetlenül veszély fenyegeti.

Két mérnök éppen a ház javítási munkálatairól beszélgettek, nagyon idegesek voltak és aláuducoló fákknak a helyszínen hozatalát sürgették.

— Megdöbbenve láttam, — mondotta — hogy a cukorkaüzlet közfalán ömlik a malter. Megnéztem a falat, majd a mérnökökhöz léptem és ezeket mondtam:

— Uram, itt nagy veszély van.

ért véget, de szombaton délelőtt a bizottság ismét összejön, akkor állapítja meg, hogy tulajdonképpen mi is okozta az utóbbi eszterdők legsúlyosabb szerencsétlenségét.

A főváros felelőssége

A vegyes vizsgálóbizottságon kívül a belügyminisztérium is behatóan foglalkozik a házbeomlás katasztrófájával. Azt kívánja megállapítani, hogy terheli-e felelősség a székesfőváros illetékes ténnyezőit, akiknek az ellenőrzés lett volna a feladatuk és valóban megfelelő módon folytak-e le az ellenőrzési munkálatok.

előtt bekérte az eddigi jegyzőkönyveket és ebédje után azokat tanulmányozta át. A Friss Ujság munkatársának a következőket mondotta:

— Mint főkapitány és mint magánember, megdöbbenéssel értesültem a szörnyű katasztrófáról. Azonnal a helyszínre mentem, ahol személyes vezetéssel tartottam fenn a rendet addig, amíg a helyszínre érkeztek a tűzoltók és az utászkatona. Bámulatos az a fegyelmettség, bátorság és önfeláldozás, amellyel a magyar rendőrtisztikar, rendőrlégénység, tűzoltók és katonák résztvettek a mentési munkálatokban.

Már a helyszínen utasítást adtam Török János főparancsnoknak, hogy

Benke Imre rendőr kitüntetésére tegye meg az előterjesztést,

mert felterjesztést kívánok eljuttatni a főméltóságú kormányzó úrhoz.

A tűzoltók és a katonaság szombaton reggel kezdi meg az épület alatt az esetleges halottak felkutatását.

Miért nem gondoskodnak óvintézkedésről? — A mérnök idegesen válaszolt:

— Ne avatkozzon bele a más dolgába, barátom, semmi köze magának ehhez, nem ért maga az ilyesmihez!

En erre ezt mondtam:

— Valamit mégis csak értek, mert szakmunkás vagyok.

Jó lesz itt vigyázni!

Ekkor nézett ki a péküzletből a mester és a felesége. Rájuk szóltam:

— Nagy veszély fenyegeti magukat, én nem tartózkodnék ebben a házban.

Az asszony idegesen mutatott a mérnökre:

— Mi is rettegünk, de a mérnök

Géppel húzzák ki a mázsás súlyu vasgerendákat a törmelék alól.

azt mondja, hogy nem fenyeget veszély.

En még egy ideig ott maradtam, figyeltem a házat,

valahányszor egy-egy autó elrobogott a ház előtt, a repe-

dések között mindig ömlött a vakolat.

A kora délután értem haza s alig léptem a szobába, már értesültem a borzalmas tragédiáról, ami sajnos, nem lepett meg.

Gyászrombolás! A halál keze mindenfelé

Pénteken este 10 órakor a Rákóczi ut olyan, mint az elhagyott temető. Villamosok nem járnak a Szövetség- és a Rottenbiller uca között. A járókelőket nem engedik át egyik oldalról a másikra, külön igazoltatják azokat is, akik ezekben a házakban laknak. Némán járnak az emberek,

mindenkire ránehezedik a súlyos tragédia.

Az épület Berzsényi uccai része úgy lóg a levegőben, hogy minden pillanatban várni lehet az oldalról leomlását. És mégis a munkások a legnagyobb hidegvérrel dolgoznak. A kubikosok úgy telepzenek le egyes oszlopok aljában, mintha semmi veszély sem fenyegetné őket. Belül az épület nagyon szomorú látványt nyújt. A háznak ötven lakója van. Ezek közül csak 16 bérlő maradt az épület épségben maradt részében. Akik a Berzsényi uccai oldalon laknak, kiköltöztek egy szállóba, amely az Ingatlanbank tulajdona.

Hecsey Péter rendőrfőtanácsos az épületre mutat:

— Jó gyászrombolás. A halál keze mindenfelé. Csodálatos, hogy az emberek mennyire ragaszkodnak legkisebb tárgyaikhoz. A lakók még egy szék sem akarnak a falban hagyni.

„A kis kutyám!”

Egy ideges férfi rohan a főtanácsoshoz.

— A kiskutyám fennmaradt az emeleten — mondja. — Könyörgöm hozzák le. Kívánságát természetesen nem teljesíthették, mert az a rész ma már romokban áll.

Véletlen mentette meg az életét egy kispesti ügyvédnek a szerencsétlenség pillanatában. Nemes Károly autójával az épület Berzsényi uccai frontján állt csütör-

tök délután a szerencsétlenség előtt néhány perccel. Atment a szomszédos fodrászüzletbe, hogy megborotválkozzék, amikor a borzalmas dörmögésre kiszaladt az üzletből.

autója hátsó része szét volt rombolva.

Az ügyvéd beugrott a volán mellé, ugyanakkor köröskörül hullottak a gerendák és a félig csonka autóval elrobogott. Ugyszólván csak a motor és a volán maradt épen, de a kerekek sem sérültek meg. Egy másik autó szintén a veszélyeztetett területen állott. Ennek egyik kerekét és a számtábláját tépték le a lezuhanó törmelék. A tulajdonos nyomtalanul eltűnt autójával együtt, most keresi a rendőrség.

Péntek Matild, született Jászkarajenőn

Az épület oszlopokkal való körülépítése lázasan folyik. Azok a munkások, akik az oszlopozást végzik, állandó életveszélyben forognak. Az épület balsarkát a felülvizsgáló bizottság utasítására negyedóránként ellenőrzik, mert a beomlás minden pillanatban megtörténhet.

A szerencsétlenség áldozata Péntek Matild Jászkarajenőn született. Más áldozata nincs a szerencsétlenségnek, de a rádiókereskedő vallomása szerint

volt egy vevő, aki már nem tudott elmenekülni.

Biztos, hogy az illető áldozata lett a házbeomlásnak. Az is feltehető, hogy közvetlenül a ház oldalfala mellett, a romok alatt még lehet holttest. A romok a falak közvetlen közelében még nincsenek eltakarítva. A járdát szabadabbá tették a késő esti órákban.

— Féláron lehet utazni Szent Istvánra az idén is a fővárosba. A kedvezményt azok, akik 100 kilométernél messzebből utaznak Budapestre, augusztus 17-ikének 0 órájától, a 100 kilométernél közelebből érkezők pedig augusztus 19-ének 0 órájától igényelhetik, de csak olyan vonatokról, amelyek legkésőbb augusztus 20-án délelőtt 9 óráig Budapestre érkeznek. A visszautazás legkorábban augusztus 20-án déli 12 órától kezdve történhetik. Akik 100 kilométernél nagyobb távolságra utaznak vissza, az utazást augusztus 23-án, a rövidebb távolságra visszautazók augusztus 21-én éjjel 24 óráig visszautazásukat be is fejezzék. A

hajózási vonalakon hasonló melettíjkezdésmények lesznek. A Gyöngyösbokréta előadásai augusztus 14-től 19-ig és 21-től 25-ig este fél 8 órakor, 14-én, 20-án és 23-án pedig délután 3 órakor lesznek a Városi Színházban. 19-én délután 6 órakor rendezik az Újvárosháza közgyűlési termében a Magyar Anyák tünnevét. 20-án reggel fél 9 órakor indul el a körmenet a Várplébánia templomból a hercegprímás vezetésével. Este 7 órakor a gellérthegy sziklatemplomban könyörgő litánia lesz, fél 10 órakor pedig a gellérthegy tüzijátékot a tavalyinál sokkal ragyogóbb és nagyobb szabású keretben rendezik meg.